

Uppföljning av Färdplan för Skånes elförsörjning 2030

Uppföljning av Färdplan Skånes elförsörjning 2030

Rapporten är framtagen 2025 av RISE (Research Institutes of Sweden AB) på uppdrag av Region Skåne.

Projektansvariga: Sara Färlin Tynelius, Elin Malm, Frida Lundberg och Johanna Lundström, Region Skåne

Bildförteckning: sander-weeteling-iGDg_f_mIW0-unsplash

Webbsida: <http://www.skane.se/skaneseffektkommission>

Bakgrund

På initiativ av Region Skåne startade Skånes effektkommission sitt arbete i februari 2021. Ambitionen är att tillsammans med kommuner, energibolag, näringslivsrepresentanter och offentliga myndigheter skapa rätt förutsättningar för den elektrifiering som krävs för klimatet, hållbar tillväxt och elektrifiering.

I oktober 2023 lanserade Skånes effektkommission *Färdplan för Skånes elförsörjning 2030*. Den övergripande målbilden är att Skånes självförsörjningsgrad av eleffekt ska öka ifrån dagens 15 procent till minst 50 procent fram till 2030. Färdplanen visar hur elsystemet ska framtidssäkras för att möjliggöra en grön tillväxt i hela Skåne, och är uppbyggd utifrån tre områden: användning, distribution och tillförsel.

RISE (Research Institutes of Sweden AB) har på uppdrag av Region Skåne gjort en uppföljning av arbetet med Färdplanen, och i denna korta rapport sammanställs resultaten.

Metod

Metodiken bygger till stor del på intervjuer med nyckelpersoner inom respektive område. Lämpliga personer att intervjua har identifierats i samråd med uppdragsgivaren. Intervjuerna har kompletterats med statistik och prognoser samt information från publika rapporter.

De data och diagram som visas i rapporten fokuserar på utvecklingen mellan 2020 och fram till 2025. Även om Färdplanen publicerades 2023, används 2020 som basår för data. Arbetet med uppföljningen har fokuserat på att identifiera de förflyttningar som skett sedan 2020 i Skåne. Därutöver inkluderar uppföljningen en bedömning av möjligheten att klara målen som satts upp till 2030. Bedömningen baseras på utvecklingen fram till 2025 jämfört med när färdplanen startade, input från intervjuerna om pågående och planerade projekt samt prognoser framåt. Här vägs också andra aspekter in, så som utvecklingen kring styrmedel.

Resultat

Användning

Målet enligt Färdplanen är att uppnå 11% energieffektivisering fram till 2030. Detta fördelas på två separata mål, dels 200 MW ren energieffektivisering, dels 100 MW flexibilitet i elsystemet.

Målet kring energieffektivisering är komplext att följa upp med exakta siffror. För att det ska klassas som energieffektivisering krävs samma produktion men med mindre energi som insats, vilket innebär att en minskad energianvändning på grund av milda vintrar eller sämre konjunktur inte nödvändigtvis innebär en energieffektivisering. För att ge en indikation på utvecklingen har RISE studerat elanvändningen. Trenden över tid är att elanvändning är något sjunkande, vilket är i motsats till vad som förutspås i många prognoser. Under uppföljningen har goda exempel som lett till energieffektiviseringar, så som *Energismarta företag* och *Energilyftet*, identifierats.

Vad gäller flexibilitet finns det idag fem lokala flexibilitetsmarknader i Skåne som drivs av E.ON, varav två är nya för den här säsongen. Behovet av flexibilitet för överföringskapacitet på regionnätetsnivå anses begränsat idag och bedöms motsvara storleken på dagens fem marknader, vilka tillsammans efterfrågar 58 MW. Förra vintersäsongen (2024/2025) uppnåddes inte den efterfrågade volymen, då man uppnådde 12,3 MW förkvalificerades jämfört med de då efterfrågade 47 MW. Samtidigt är bedömningen att det finns en stor potential för flexibilitet från den byggda miljön och batterier, inte minst kopplat till indirekt flexibilitet genom styrning efter kvartspriset på el eller anpassningar efter de effekttariffer för elnät som ska vara införda senast 1 januari 2027. Installerad batterikapacitet i Skåne uppskattas ha ökat med cirka 155 MW (285MWh) från 2020 till 2025.

Distribution

Då Färdplanen inte innehåller några mätbara mål för Skånes elnät har uppföljningen inriktat sig på att följa upp vad som genomförts mellan 2020 och hösten 2025. Fokus för uppföljningen ligger främst på utvecklingen och utbyggnaden av region- och stamnätet.

Resultaten visar att sedan 2020 har ytterligare överföringsförmåga tillförts Skånes elnät, där de kapacitetshöjande förstärkningarna i stamnätet är på 600 MW och i regionnätet 150 MW. Därutöver beräknas ytterligare 200 MW kapacitetsförstärkningar tillföras regionnätet under 2026. Därutöver har det tillkommit förstärkningar i många av Skånes lokalnät.

Tillförsel

I Färdplanen sätts tydliga mål för utvecklingen av installerad kapacitet för de olika kraftslagen i Skåne. I tabell 1 sammanfattas utvecklingen i förhållande till Färdplanens mål.

Tabell 1. Installerad effekt för elprodukten jämfört med mål enligt Färdplanen

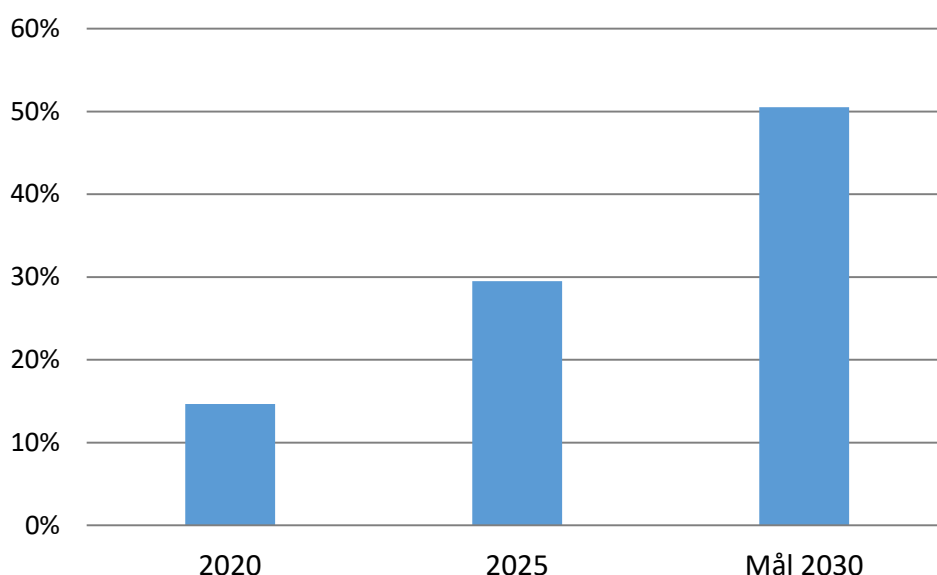
Kraftslag	Installerat 2020 [MW]	Ökning till 2025 [MW]	Mål 2030 [MW]	Bedömning
Solkraft	120	+700	2 000	Utbyggnadstakt ej i linje med målet
Vindkraft, land	530	+9	950	Utbyggnadstakt ej i linje med målet
Vindkraft, hav	170	0	2 900	Utbyggnadstakt ej i linje med målet
Kraftvärme	250	0*	350	Utbyggnadstakt ej i linje med målet
Gasturbiner	130	+480	600**	Utbyggnadstakt före målet
Batterilager	0	+155	1 000	Utbyggnadstakt ej i linje med målet

* Investeringsbeslut på nytt kraftvärmeverk i Örtofta, 25MW el, klart 2028.

** Med förnybart bränsle

Självförsörjningsgraden

Figur 1 visar den beräknade självförsörjningsgraden för el i Skåne under årets mest kritiska timme, det vill säga den timme under året när elkonsumtionen är som högst i förhållande till produktionen. Som framgår av figuren har självförsörjningsgraden ökat från 15% 2020 till 29% 2025, nästan en fördubbling. Anledningen till ökningen beror framför allt på att Öresundsverket har återstartats. Vid den kritiska timmen antas främst vattenkraft, kraftvärme och gasturbiner stå för elproduktionen medan bidraget från vind, sol och batterier antas vara lågt.

Figur 1. Självförsörjningsgrad av el vid den mest kritiska timmen för Skåne.

Referenser

Färdplan

- [1] Region Skåne (2023), Färdplan för Skånes elförsörjning 2030,
<https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer/fardplan-for-skanes-elforsorjning-2030.pdf>

Energieffektivisering

- [2] Bergqvist, Micael (2025), Senior energistrateg Malmö Stad,
Personlig kommunikation
- [3] eSett Open Data (2025), Consumption,
<https://opendata.esett.com/consumption>
- [4] Kandefelt, Teodor (2025), Projektledare Energikontor Syd,
Personlig kommunikation
- [5] SCB (2025), Slutanvändning (MWh) efter region,
förbrukarkategori, bränsletyp och år,
https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_EN_EN0203_EN0203A/SlutAnvSektor/table/tableViewLayout1/
- [6] Projektet Energismarta Företag i Skåne,
<https://energikontorsyd.se/l/projekt/124337>
- [7] Projektet Energilyftet,
<https://energikontorsyd.se/l/projekt/269801>

Flexibilitet och batterier

- [8] E.ON (2025), Flexibilitet och flexibilitetsmarknader,
<https://www.eon.se/foeretag/elnaet/flexibilitet-i-elnaetet#flexibilitetsmarknader>
- [9] Johansson, Maja (2025), Gruppchef Flexibilitetslösningar E.ON,
Personlig kommunikation
- [10] Ny Teknik (2024-05-15), Unik kartläggning: Batteriparker ökar enormt -risk för överetablering,
<https://www.nyteknik.se/energi/unik-kartlaggning-batteriparker-okar-enormt-risk-for-overetablering/4230110>
- [11] SCB (2025), Fördelning av elavtal efter elområde och avtalstyp.
Månad 2013M04-2025M07,

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_EN_EN0301_EN0301A/SSDManadElAvtalstyp/table/tableViewLayout1/

- [12] Skatteverkets statistikportal (2025-09-01), Skattereduktion för grön teknik, Gjorda filtreringar: Kategorier: Installation av lagring; <https://www6.skatteverket.se/sense/app/b25adfd3-2836-4414-8510-2cdce893477d/sheet/50b8c57d-23f9-4f74-bd6f-7a18d8096226/state/analysis>
- [13] Solar Power Europe (2025), Dataset for European Market Outlook for Battery Storage 2025-2029

Distribution

- [14] E.ON (2025-07-07), Knäred-Hässleholm, <https://www.eon.se/om-e-on/investeringar/elnaetsinvesteringar/samradsunderlag/knaered-haessleholm>
- [15] Fredlund, Staffan (2025), Strategic Project Manager C4, Personlig kommunikation
- [16] Grannfelt, Peter (2025), Program Manager E.ON, Personlig kommunikation
- [17] Skånes effektkommission NET (2025), Skåne rustar för framtiden, <https://utveckling.skane.se/siteassets/publikationer/skane-rustar-for-framtiden-skanes-effektkommission-net.pdf>
- [18] Svenska Kraftnät (2024-10-22), Miljardsatsning på Malmöregionens elnät ger effekt, <https://via.tt.se/pressmeddelande/3662732/miljardsatsning-pa-malmoregionens-elnat-ger-effekt?lang=sv>

Solkraft

- [19] Energimyndigheten (2025), Kortsiktsprognos sommar 2025, energimyndigheten.se/49e678/globalassets/energisystem-och-analys/kortsiktiga-prognoser/kortsiktsprognos-sommar-2025.pdf
- [20] Energimyndighetens statistikdatabas (2025), Nätanslutna solcellsanläggningar, antal och installerad effekt, från år 2016,

https://pxexternal.energimyndigheten.se/pxweb/sv/Energimyndighetens_statistikdatabas/Energimyndighetens_statistikdatabas_Officiell_energistatistik_Natanslutna_solcellsanlaggningar/EN0123_1.px/, hämtad 2025-08-21

- [21] Nätverket för solparker [numera: Green Power Sweden] (Feb 2025), Solparksstatus 2024

Vindkraft

- [22] Havs och Vatten myndigheten (2025), Förslag till ändrade havsplaner för Bottniska viken, Östersjön och Västerhavet, Förslag (dnr 00764–2022),
<https://www.havochvatten.se/download/18.6ab16f9919457c08995997e2/1737447217129/F%C3%B6rslag%20till%20%C3%A4ndrade%20havsplaner%20f%C3%B6r%20Bottniska%20viken,%20%C3%96stersj%C3%B6n%20och%20V%C3%A4sterhavet%202025-01-20.pdf>
- [23] Kinning, Lina (2022), Sammanställning över planerad havsbaserad vindkraft i Sverige, Svensk vindenergi,
<https://greenpowersweden.se/wp-content/uploads/2022/05/Sammanstallning-over-planerad-havsbaserad-vindkraft-2022-05-03-2.pdf>
- [24] Regeringskansliet (2024-11-04), Avslag på 13 havsbaserade vindkraftparker i Östersjön,
<https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2024/11/avslag-pa-13-havsbaserade-vindkraftparker-i-ostersjon/>
- [25] Selander, Sandra Johanne (2025), Klimat- & energistrateg, Länsstyrelsen Skåne, Personlig kommunikation
- [26] Trelleborg Hamn (2025-03-28), Vindkraften i Trelleborgs Hamn är nu officiellt invigda,
<https://www.trelleborgshamn.se/vindkraftverken-i-trelleborgs-hamn-ar-nu-officiellt-invigda/>
- [27] Vattenfall (2025), Etablering av havsbaserad vindkraft,
<https://projekt.vattenfall.se/vindprojekt/havsbaserad-vindkraft/etablering-av-havsbaserad-vindkraft>

- [28] Vattenfall (2024-09-02), Vattenfall pausar det havsbaserade vindkraftsprojektet Svenska Krigers Flak, <https://group.vattenfall.com/se/nyheter-och-press/pressmeddelanden/2024/vattenfall-pausar-det-havsbaserade-vindkraftsprojektet-svenska-kriegers-flak>
- [29] Vindbrukskollen, BYG-2022-108, Uppfört 2024-12-31 och 2024-11-30
- [30] Vindbrukskollen, dnr 2020-00069, Uppfört 2025-03-25

Kraftvärme

- [31] Fackler, Fredrik (2025), affärsområdeschef Värme och Kyla Kraftringen, Personlig kommunikation
- [32] Kraftringen (2025-06-18), Beslut klart: historiskt stor investering för mer skånsk energi när Kraftringen bygger nytt kraftvärmeverk i Örtofta 2025, <https://www.kraftringen.se/om-oss/nyheter/2025-q2/250618-beslut-klart-historiskt-stor-investering-for-mer-skansk-energi-nar-kraftringen-bygger-nytt-kraftvarmeverk-i-ortofta/>
- [33] Regeringskansliet (2025), Remiss av förordning om statligt stöd för att förbättra leveranssäkerheten i elsystemet, Diarienummer: KN2025/01503, https://www.regeringen.se/remisser/2025/07/remiss-av-forordning-om-statligt-stod-for-att-forbatta-leveranssaakerheten-i-elsystemet/?mtm_campaign=Remiss&mtm_source=Remiss&mtm_medium=email

Gasturbiner

- [34] Larsson Peter (2025), Uniper, Personlig kommunikation
- [35] Svenska Kraftnät (2023), Beredskapsåtgärd och ersättning för beredskapsåtgärd – återställande av anläggning och beredskap för ödrift – Öresundsverket, Malmö, https://www.svk.se/siteassets/3.sakerhet-och-beredskap/elberedskap/odrift/beslut-svk-sb-2023_56.pdf

- [36] Svenska Kraftnät (2025), Upphandlingen inleds av kapacitetsåtgärd i Västra Götaland
- [37] Uniper (2025), Öresundsverket,
<https://www.uniper.energy/sv/sverige/kraftverk-i-sverige/oresundsverket>